

Nr 17.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om ändrade grunder för beskattning av det engångsbelopp, som reservofficer eller reservunderofficer kan erhålla i stället för årlig pension.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 266, av herr *Fagerholm* har hemställts, »att riksdagen måtte besluta om ändrade grunder för beskattning av det engångsbelopp som reservofficer eller reservunderofficer kan erhålla i stället för årlig pension eller som utbetalas till hans dödsbo eller annan rättsinnehavare vid dödsfall på så sätt att beloppet räknas som inkomst under flera år».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 32 § kommunalskattelagen hänföres till intäkt av tjänst bland annat vad som tillflutit skattskyldig såsom pension. Jämlikt 41 § samma lag gäller, att intäkt av tjänst skall anses hava åtnjutits det beskattningsår, under vilket intäkten blivit för den skattskyldige tillgänglig för lyftning. I punkt 2 av anvisningarna till sistnämnda paragraf har frågan om rätt beskattningsår närmare utvecklats. Såsom allmän regel gäller sålunda, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse såsom verkligen förvärvat och till sitt belopp känd; detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare.

I praxis har skattskyldig, som på en gång uppburit kapitaliserade värdet av honom tillkommande pension, beskattats för hela beloppet såsom för inkomst av tjänst under det år, han uppburit beloppet (se t. ex. RÅ 1935 not Fi 211 och RÅ 1941 not Fi 158).

Enligt 1943 års reservbefälskungörelser (SFS 1943: 815—817) äger pensionsberättigad personal att i stället för årlig pension utbetala ett mot intjänad pension svarande engångsbelopp. Avlider vederbörande innan pension blivit honom beviljad, äger hans dödsbo eller annan rättsinnehavare

utfå ett vid tiden för dödsfallet mot intjänad pension svarande engångsbelopp. Avlider pensionstagare och uppgår det belopp, som inalles utgått eller kommer att utgå i pension, ej till det belopp, som han i stället för pension skulle kunnat uppbära vid 55 års ålder, äger hans dödsbo eller annan rättsinnehavare utfå skillnaden mellan sistnämnda belopp och vad i pension utgått eller kommer att utgå. — Rätt att utfå pensionen i form av engångsbelopp fanns även i tidigare gällande reservbefälsförordningar.

I den föreliggande motionen har framhållits att den omständigheten, att av reservbefäl uppburna engångsbelopp beskattades som inkomst av tjänst, kunde få tämligen orimliga konsekvenser. Sålunda funnes exempel på att en person, som av en eller annan anledning önskat taga ut pensionen i form av engångssumma, vore berättigad till ett belopp av 8 720 kronor. Skatten bleve emellertid så avsevärd, att endast 2 200 kronor återstode sedan den avdragits. Det syntes motiverat, att en ändring här komme till stånd. Då det ju realiter vore flera års pensionsutbetalningar, som vederbörande av en eller annan anledning önskade få i form av ett engångsbelopp, syntes det icke vara obilligt att detta skattebelades som inkomst under i varje fall ett antal år. En sådan lindring skulle givetvis vara av särskild betydelse, då det gällde en efterlevande hustru. Den nuvarande beskattningen av de utbetalda pensionsbeloppen i händelse av att en reservofficer eller reservunderofficer avlede kunde ytterst kännbart drabba dennes familj.

Frågan om beskattning av inkomst, vilken hänför sig till ett flertal beskattningsår men som blivit tillgänglig för lyftning eller influtit under ett beskattningsår, s. k. ackumulerad inkomst, har behandlats av 1944 års allmänna skattekommitté i ett den 24 februari innevarande år avgivet betänkande (SOU 1949: 9). Enligt kommitténs förslag skall under vissa angivna förutsättningar inkomst av denna art vid beräkning av den statliga inkomstskatten fördelas på det antal år den hänför sig till, dock högst tio år. För att en skattskyldig skall få komma i åtnjutande av sådan särskild skatteberäkning fordras bland annat, att hans statliga inkomstskatt därigenom kommer att nedbringas med minst 100 kronor samt att hans ackumulerade inkomst uppgår till minst 3 000 kronor. Såsom exempel på ackumulerad inkomst, som avses med det framlagda förslaget, har kommittén bland annat anfört det fallet, att pension utbetalas i form av engångsersättning.

Utskottet. Enligt gällande beskattningsregler tages pension, vilken utbetalas i form av engångsersättning, till beskattning det år utbetalningen äger rum. Med hänsyn till progressionen vid den statliga beskattningen drabbas den skattskyldige härigenom av en högre skatt än om beloppet uppburits såsom årlig pension under ett flertal år. I den föreliggande motionen har hemställts om sådan ändring av dessa regler, att engångsbelopp, som reserv-

officer eller reservunderofficer — i förekommande fall vederbörandes dödsbo eller annan rättsinnehavare — kan erhålla i stället för årlig pension, vid beskattningen skall få anses såsom inkomst uppbyren under flera år.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen har 1944 års allmänna skattekommitté i ett den 24 februari innevarande år avgivet betänkande framlagt förslag om ändrade grunder för beskattning av s. k. ackumulerad inkomst. Till inkomst av ifrågavarande slag är bland annat att hänföra pension, som utbetalas i form av engångsersättning. Förslaget syftar till att vid beskattning av sådan inkomst åstadkomma en begränsning av progressionens verkningar. Då alltså frågan om ändrad lagstiftning i den av motionären åsyftade riktningen för närvarande är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 266 av herr Fagerholm om ändrade grunder för beskattning av det engångsbelopp, som reservofficer eller reservunderofficer kan erhålla i stället för årlig pension, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 mars 1949.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 16.
